

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Центр патріотичного виховання молоді
Білоцерківського національного аграрного університету
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін
Кафедра конституційного права та теоретико-правових дисциплін**

Матеріали круглого столу:
**«Конституція України:
історія, сьогодення, перспективи»**

24 червня 2021 року

Біла Церква
2021

Список використаних джерел:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. ст. 141.
2. Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 9, ст.50.

УДК 352-027

ПОЛЯРУШ-САФРОНЕНКО С.О., канд. юрид. наук, доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

svetlanavasden25@gmail.com

Децентралізація муніципальної влади України в сучасному конституційному процесі

Конституція України 1996 року, з моменту її прийняття і введення в дію, заклала принципи децентралізації місцевого самоврядування. Варто підкреслити, що Європейська хартія місцевого самоврядування, з метою децентралізації муніципальної влади, визначає концепцію місцевого самоврядування як законне його право безпосередньо (шляхом зборів громадян, референдумів чи будь-якої іншої форми прямої участі громадян у здійсненні муніципальної влади, якщо це дозволяється законом), а також через свої представницькі органи регулювати і управляти значною часткою публічних справ під власну відповідальність та в інтересах місцевого населення [1]. Отже, розвиток конституційного процесу в Україні не припинявся з моменту її введення в дію і продовжується до цього часу. За четверть століття дії Конституції України захищені дисертації, написані монографії, підручники, посібники і наукові статті. Норми конституції коментуються на офіційному і доктринальному рівнях, прийнята значна кількість конституційних, органічних і поточних законів України в яких деталізуються конституційні принципи та встановлюються механізми їх реалізації. Метою даного дослідження є правове регулювання конституційних процесів децентралізації муніципальної влади в Україні. Для здійснення поставленої мети слід вирішити такі завдання: а) проаналізувати наукові праці і нормативно-правові акти щодо децентралізації муніципальної влади в Україні; б) сформулювати визначення та етапи правового регулювання муніципальної влади в Україні; в) пропозиція висновків і рекомендацій щодо децентралізації муніципальної влади в Україні.

В основу реалізації публічної влади покладено парламентсько-президентську форму правління на засадах децентралізації публічної влади, включаючи і муніципальну. Реалізуючи положення Європейської хартії місцевого самоврядування Конституція України закріпила, що місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах діючого законодавства України (ст. 140). Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи [2]. Як відмітив Ю. Шемшученко у реформуванні конституційних засад є відставання щодо організації державної влади і забезпечення прав і свобод людини. У цьому зв'язку він пропонує звернути увагу на реалізацію наступних методологічних принципів: 1) системності і комплексності у модернізації Основного Закону; 2) народовладдя, а саме: а) конституювати інститут громадянського суспільства; б) закріплення додаткових конституційних гарантій

забезпечення прав і свобод громадян; в) закріплення українського народу суб'єктом її прийняття; 3) конституційної законності. На його думку, вказані вище методологічні принципи стосуються політико-правових проблем, що знаходяться у стадії їх постійної трансформації. На завершення маю наголосити, що оптимальна практична реалізація вказаних вище методологічних принципів та інших пропозицій і рекомендацій, що стосуються реформування Конституції України істотно залежить від розвитку науки конституційного права [3]. Отже, організація державної влади на місцях і забезпечення прав і свобод людини і громадянина спрямоване на удосконалення децентралізації муніципальної влади та удосконалення конституційних принципів здійснення публічної влади місцевим самоврядуванням.

Реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади в Україні розпочалось з набрання чинності розпорядження Кабінету Міністрів (КМ) України від 1 квітня 2014 р. «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» (далі: Концепція) де закріплювалося, що система місцевого самоврядування на сьогодні не задовольняє потреб суспільства. Функціонування органів місцевого самоврядування у більшості територіальних громад не забезпечує створення та підтримку сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, її самореалізації, захисту її прав, надання населенню органами місцевого самоврядування, утвореними ними установами та організаціями високоякісних і доступних адміністративних, соціальних та інших послуг на відповідних територіях (далі – публічні послуги) [4]. Метою Концепції є визначення напрямів, механізмів і строків формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території, узгодження інтересів держави та територіальних громад [4]. В основі ефективної територіальної організації публічної влади є знаходиться проблема відсутності законодавчого урегулювання адміністративно-територіального устрою України. Так, О. Строгова досліджуючи проблему адміністративно-територіального устрою України в процесі децентралізації влади наголошує на необхідності утворення такої територіальної громади, яка мала б необхідні фінансові та матеріальні можливості для надання населенню повноцінних державних та громадських послуг [5, с. 211]. Відповідно до ст. 92 п.13 Конституції України територіальний устрій України визначається виключно законом [2]. Пропонуємо прийняти закони України: а) Про територіальний устрій України; б) Про місцевий референдум в Україні.

В результаті реформування муніципальної влади в Україні на засадах децентралізації був прийнятий Закон України від 5 лютого 2015 р. «Про добровільне об'єднання територіальних громад» де урегульовано відносини, що виникають у процесі добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст. Законом закріплено етапи добровільного об'єднання територіальних громад: а) ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад; б) порядок підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад; в) підготовка рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад; г) утворення об'єднаної територіальної громади та реорганізація органів місцевого самоврядування [6].

Підсумовуючи сказане вважаємо, що децентралізацією муніципальної влади в Україні є конституційна реформа територіальної та фінансової основи місцевого самоврядування. Її початок передбачає створення добровільних об'єднань територіальних громад, які мають бути спроможні забезпечити удосконалення: а) адміністративно-територіального устрою; б) фінансову децентралізацію; в) розширення повноважень органів місцевого самоврядування

тощо. Запропоновані по тексту рекомендації сприятимуть удосконаленню децентралізації муніципальної публічної влади відповідно до Конституції України.

Список використаних джерел:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування м. Страсбург, 15 жовтня 1985 року / http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU88002H.html
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. Відомість Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Поточна редакція від 01.01.2020 р.
3. Шемшученко Ю.С. Конституційний процес у незалежній Україні (до 20-річчя Конституції України) (діалог-полілог). *Конституційний полілог. 20 років Конституції України: суспільство і влада в конституційному процесі. Збірка тез міжнародної науково-практичної конференції*. Київ.: ВАПЕ, 2016. С. 7-14.
4. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>
5. Стогова О.В. Адміністративно-територіальна реформа в Україні як складова процесу децентралізації влади. *Сучасне суспільство*. 2017. Випуск 2 (14). С. 207-217.
6. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лютого 2015 р. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 13. Ст. 91. Поточна редакція від 14.05.2020 р.

УДК 347.1

ЄФРЕМОВА І.І., канд. юрид. наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Білоцерківський національний аграрний університет
efrem.irina@gmail.com

Проблеми реалізації конституційного права на психічне здоров'я

Чинне законодавство України в сфері охорони психічного здоров'я знаходиться лише на початковому рівні. Нормативно-правова база, яка існує на даний час забезпечує правове регулювання щодо надання психологічного консультування лише в окремих сферах суспільного життя (освіта, соціальні служби). Однак щодо порядку надання приватних консультативних послуг і їх змісту відсутні спеціалізовані закони та нормативно-правові акти. Таким чином, відсутність правової бази, яка б встановлювала механізм реалізації особами права на отримання якісних послуг, особливо в частині психологічного консультування, та/або психологічної терапії, зумовлює необхідність розробки національного законодавства, що регулювало б порядок діяльності психологів та/або психотерапевтів без медичної спеціалізації з метою надання якісних послуг в сфері забезпечення психологічного здоров'я.

Конституцією України визначено, що життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека людини є найвищою соціальною цінністю (ст. 3)[1]. Таким чином Основний закон нашої держави проголошує здоров'я як цінність і первинну та необхідну передумову життєдіяльності кожної людини. На даний час, все частіше держава визнає, що психічне здоров'я громадян має велике соціальне і політичне значення, що і зумовлює його збереження як один із пріоритетних напрямком державної політики. Психічне здоров'я є складовою здоров'я в цілому, і входить до складу особистих немайнових прав фізичної особи. Відповідно до статті 3 Закону України «Про охорону здоров'я» визначено, що здоров'я – це стан повного фізичного, психічного і соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороб і фізичних вад [2].

Відповідно до визначення ВОЗ, психічне здоров'я являє собою стан благополуччя, в якому людина реалізує власні здібності, здатна впоратись із звичайними життєвими стресовими ситуаціями, може продуктивно працювати і робити внесок для своєї спільноти.

ЗМІСТ

Бровко Н.І. Моральний зміст конституційних норм: проблеми правового регулювання при побудові інформаційного суспільства в Україні.....	3
Нікітенко О.І. Конституція України гарант права і свободи людини та їх гарантії.....	4
Сафроненко В.М. Конституційно-правова відповідальність Президента України.....	7
Сокиринська О.А. Порухення прав дитини через участь у збройних конфліктах.....	8
Макарчук В.В. Деякі конституційно-правові аспекти забезпечення національної безпеки і оборони України.....	9
Малишко І.В. Доказування в конституційному судовому процесі.....	12
Росавицький О.О. Історична сутність та значення Конституції Пилипа Орлика.....	13
Мельник О.Г. Сутність та значення закріплення в Конституції України положень щодо курсу України на членство в Європейському Союзі та НАТО.....	15
Поляруш-Сафроненко С.О. Децентралізація муніципальної влади України в сучасному конституційному процесі.....	16
Єфремова І.І. Проблеми реалізації конституційного права на психічне здоров'я.....	18
Настіна О.І. Медіація та захист прав суб'єктів господарювання: конституційно-правовий аспект.....	19
Самойлович А.А. Про конституційне закріплення до європейського та євроатлантичного курсу України.....	20
Обіюх Н.М. Конституційно-правові засади захисту прав суб'єктів підприємництва в сучасних умовах.....	21
Ломакіна І.Ю. Забезпечення конституційного права на працю в сільському господарстві.....	22
Мельник В.О. Окремі аспекти реалізації Конституційного права на якісне дитяче харчування.....	24
Ковальчук І.В. Конституційний обов'язок сплати податків, як детермінанта правового статусу платника податків.....	25
Пахомова А.О. Особливості конституційного права на судовий захист.....	27
Ярмоленко Ю.В. Конституційно-правовий договір.....	29
Кононюк П.О. Екологічна міграція : конституційно-правові аспекти.....	30
Петрук Н.В. Конституційно-правова відповідальність.....	32
Обертос О.С. Порухення територіальної цілісності та недоторканості України в сучасних умовах: конституційно-правовий аналіз.....	34
Діденко В.А. «Система стримувань і противаг» як засіб реалізації принципу розподілу влади.....	36
Ткаченко Т.Д. Хабарництво як вид прояву корупційних діянь проти Основного Закону України – Конституції.....	38